

อ ำ นั ส ง สั

ถ ว าย สั ง ม า ร าม

นรชนใด ถวายวิหารแก่สงฆ์

นรชนนั้น ท่านกล่าวว่า ชื่อว่าให้อายุ วรรณะ สุขะ พละ
และปฏิภาณอันประเสริฐ ที่พระพุทธรเจ้าทรงสรรเสริญแล้ว

อานิสงส์ถวายเป็นสังฆาราม

๒๑

จิตใจที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ประกอบด้วยความรักและความเมตตาเป็นทางมาแห่งสันติภาพอันไพบูรณ์ เป็นหลักพื้นฐานที่จะทำให้มนุษยชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พลังมวลแห่งความบริสุทธิ์จะช่วยเปลี่ยนแปลงกระแสโลกที่กำลังร้อนแรงด้วยไฟกิเลส มาเป็นกระแสแห่งความดีที่รูกเจียบไปในบรรยากาศ มวลมนุษยชาติจะปรองดองกัน จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยถือว่าพวกเราทุกคนคือเครือญาติเดียวกัน ที่ต้องเดินทางไกลในวัฏสังสารไปสู่นิพพาน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน มรุตตถวิลาสินี ว่า

“อายุญจ วณณญจ สุขี พลญจ

วรํ ปสตุถํ ปฏิภาณเมว

ททาติ นามาติ ปวฺจุจเต โส

โย เทติ สงฺขมฺสฺส นโร วิหารํ

นรชนใด ถวายวิหารแก่สงฆ์ นรชนนั้น ท่านกล่าวว่า
ชื่อว่าให้อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณอันประเสริฐ
ที่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญแล้ว”

การทำบุญวิหารทานเป็นสังฆาราม เป็นสิ่งที่พระสัมมา-
สัมพุทธเจ้าทรงสรรเสริญ เพราะเป็นการอำนวยการความสะดวก
แต่พระสงฆ์ผู้ประพฤติธรรม มุ่งขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป

อานิสงส์ถวายสังฆาราม

๒๒

และมีอานิสงส์ใหญ่ การที่จะบำเพ็ญสมณธรรมให้ได้สะดวกนั้น ต้องอาศัยสถานที่ที่เป็นสัปปายะ เหมาะสมต่อการทำความเพียร เพราะพระสงฆ์ได้สละความสุขทางโลก เพื่อมาแสวงหาสาระที่แท้จริงในทางธรรม มุ่งทำพระนิพพานให้แจ้ง จึงไม่สะดวกที่จะมาก่อสร้าง จำเป็นต้องอาศัยพุทธศาสนิกชนนี้แหละ ช่วยกันเป็นกำลังส่งเสริมสนับสนุนให้ท่านประพฤติธรรมได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน เพราะฉะนั้นผู้ถวายวิหารแด่สงฆ์ ท่านจึงกล่าวว่า เป็นผู้ให้อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ ผลบุญอันไม่มีประมาณจะเกิดขึ้นกับผู้กระทำ ทำให้มีความสุขในทุกสถาน สมบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติ ทิพยสมบัติ กระทั่งนิพพานสมบัติ

พระอานนท์เถระเป็นตัวอย่างของยอดนักสร้างบารมี ผู้ที่ได้ถวายวิหารเป็นสังฆทานแด่ภิกษุสงฆ์โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข ด้วยอานิสงส์นั้น ทำให้ท่านเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับพระพุทธองค์มากที่สุด จนได้รับยกย่องว่าเป็นยอดของภิกษุผู้เป็นพุทธอุปัฏฐาก แล้วยังเป็นพหูสูตอีกด้วย ปฏิจลสมุปบาทธรรม แม้เป็นธรรมที่ลึกซึ้ง ยากต่อการเข้าใจ ก็ดูเหมือนเป็นธรรมที่ง่ายสำหรับท่าน ท่านมีโอกาสดำฟังธรรมและสอบถามธรรมะในสำนักของพระบรมศาสดา จนได้เป็นยอดของภิกษุผู้เป็นพหูสูตที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งก็เพราะว่า ในอดีตท่านได้ถวายมหาวิหารเป็นสังฆทานนั่นเอง

อานิสสังฆาวาสังฆาราม

๒๓

*เรื่องมีอยู่ว่า ในแสนกัป นับแต่ภัทรกัปนี้ พระบรมศาสดาทรงพระนามว่า ปทุมุตตระ ได้อุบัติขึ้นในโลก ทุกครั้งที่ทรงยกพระบาทเพื่อจะเหยียบลงบนแผ่นดิน ดอกบัวหลวง ดอกใหญ่ก็ชำแรกแผ่นดินขึ้นมา กลีบดอกบัว วัดได้ ๙๐ คอก เกสร ๓๐ คอก ฝัก ๑๒ คอก มีละอองเกสรประมาณ ๙ หม้อ ส่วนพระบรมศาสดา ทรงมีความสูง ๕๔ คอก ระหว่างพระพาหาทั้งสองวัดได้ ๑๔ คอก พระนลาต ๕ คอก พระหัตถ์และพระบาทยาว ๑๑ คอก เมื่อพระองค์ทรงเหยียบดอกบัว ละอองเกสรที่มีประมาณ ๙ หม้อ ก็ฟุ้งขึ้น กลิ่นหอมกระจายไปทั่วทุกสารทิศ จึงทำให้พระองค์มีพระนามเช่นนั้น

พระพุทธร่องค์ทรงมีพระเชษฐภคินี คือน้องชายร่วมบิดาชื่อสุนนกุมาร แม้สุนนกุมารไม่ได้เสด็จออกผนวชตามพระเจ้าพี่ แต่ก็มีความเคารพศรัทธาเลื่อมใสในบวรพระพุทธศาสนา เมื่อว่างเว้นจากพระราชกรณียกิจก็หาโอกาสไปฟังธรรมจากพระบรมศาสดาเป็นประจำมิได้ขาด ทุกครั้งที่เสด็จไปเฝ้าพระเจ้าพี่นั้น สุนนกุมารสังเกตเห็นว่า พระเถระชื่อสุนนนะเป็นที่โปรดปรานของพระผู้มีพระภาคเจ้ามากเป็นพิเศษ เวลาจะเสด็จ

อานิสงส์ถวายเป็นสังฆาราม

๒๔

ไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ ต้องขออนุญาตจากพระเถระรูปนี้ก่อน เพราะท่านจะรู้เวลาอันควรหรือไม่ควร ทำให้พระกุมารอยากได้รับตำแหน่งของภิกษุผู้ใกล้ชิดพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบ้าง จึงปรารภกับพระพุทธองค์

พระบรมศาสดาทรงแนะนำให้สุมณกุมารเริ่มทำทาน สมาทานศีล รักษาอุโบสถ จึงจะเป็นที่โปรดปรานของพระองค์ จากนั้นทรงรับสั่งให้พระกุมารสร้างมหาวิหารขนาดใหญ่ เพื่อรองรับภิกษุถึง ๑ แสนรูป ที่จะมาฉันภัตตาหารในพระราชวัง เมื่อพระองค์รับสั่งเช่นนั้น สุมณกุมารก็ซื้ออุทยานของกุฎุมพีโสภะ ในราคา ๑ แสนกหาปณะ อีกทั้งทรงสละทรัพย์ส่วนพระองค์ ๑ แสน เพื่อสร้างมหาวิหารทันที ทรงรับสั่งให้สร้างพระคันธกุฎีสำหรับพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้สร้างกุฎีที่เร้นลับและมณฑปเพื่อเป็นที่พักสำหรับภิกษุสงฆ์ เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ได้อาราธนาภิกษุสงฆ์ ๑ แสนรูป มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธานมาฉันภัตตาหาร แล้วกล่าวคำน้อมถวายวิหารว่า “ข้าแต่พระมหามุนี ขอพระองค์จงทรงรับอุทยานชื่อโสภณะ ที่ข้าพระองค์ทรงสร้างเป็นมหาวิหารสำหรับภิกษุสงฆ์ด้วยเถิด”

พระกุมารทรงถวายมหาทานตลอด ๗ วัน ในวันที่ ๗ ทรงถวายผ้าไตรจีวรแด่ภิกษุ ๑ แสนรูป แล้วทูลขอพรว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้สร้างวิหารถวายแด่ภิกษุสงฆ์

อานิสงส์ถวายเป็นสังฆาราม

๒๕

ครั้งนี้ มิได้กระทำบุญเพราะหวังสมบัติคือความเป็นท้าวลัก-
เทวราช ทั้งมิได้กระทำเพราะหวังพรหมโลกเลย แต่ทำเพราะ
ปรารถนาความเป็นพุทธอุปัฏฐาก อยากเป็นที่โปรดปรานเหมือน
พระสมณอุปัฏฐากของพระองค์ในอนาคตกาลด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรวจดูว่า “ความคิดอันยิ่งใหญ่
ของพระกุมารนี้ จักสำเร็จหรือเปล่าหนอ” ทรงทราบว่ ในกัป
ที่หนึ่งแสนนับแต่ภัทรกัปนี้ไป พระโคตมพุทธเจ้าจักอุบัติขึ้น
และพระกุมารนี้จักได้เป็นอุปัฏฐากของพระพุทธองค์นั้น จึงตรัส
ให้พบว่า “ขอให้สิ่งที่ยงประสงค์ ทรงปรารถนาแล้วทั้งหมด จง
เป็นผลลัมฤทธิ์ ขอให้พระดำริทั้งปวงจงเต็มรอบ เหมือน
พระจันทร์ในวันเพ็ญฉะนั้น”

พระกุมารได้ทรงสดับแล้ว ทรงพระดำริว่า “ขึ้นชื่อว่า
พระพุทธเจ้าทั้งหลายย่อมไม่มีพระวาจาเป็นสอง” ตั้งแต่นั้นมา
จึงตั้งใจทำความดีตลอดแสนปี เมื่อละจากอภัพนั้นแล้ว ท่าน
เวียนวนอยู่ในสุคติภูมิอย่างเดียวย ภพชาติสุดท้ายทรงถือกำเนิด
เป็นพระโอรสของพระเจ้าอมิตตมุนี และได้เป็นสหชาติ คือ
ประสูติในเวลาเดียวกันกับพระผู้มีพระภาคเจ้าของเรา เมื่อท่าน
เสด็จออกผนวช ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นยอดเอตทัคคะในด้านพหูสูต
รวมไปถึงเป็นยอดพุทธอุปัฏฐาก ผู้เป็นที่โปรดปรานของพระบรม-
ศาสดา นอกจากนี้ท่านยังได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่า

อานิสงส์ถวายเป็นสังฆาราม

๒๖

ในบรรดาภิกษุผู้เป็นพุทธอุปัฏฐากในภัทรกัปนี้ ซึ่งมีพระพุทธเจ้า
เสด็จมาอุบัติแล้วถึง ๓ พระองค์ พระอานนท์ทำหน้าที่
ได้สมบูรณ์ที่สุด

เราจะเห็นว่า การที่ท่านได้ตำแหน่งอันเลิศนี้มา อีกทั้ง
เป็นผู้แจ่มแจ้งในคำสอนของพระบรมศาสดา ก็เพราะอานิสงส์
ที่เคยถวายเป็นมหาวิหารเป็นที่พำนักอาศัยของหมู่สงฆ์ และได้ตั้ง
ความปรารถนาไว้เช่นนั้น เพราะฉะนั้นอานิสงส์ในการสร้าง
วิหารไม่ใช่เรื่องพอดิพอร้าย เป็นบุญใหญ่ที่บังเกิดขึ้นได้ยาก
ต้องอาศัยกำลังศรัทธา และกำลังทรัพย์ที่หามาได้ด้วยความ
ยากลำบาก แต่เมื่อสามารถตั้งใจถวายเป็นบุญใหญ่ย่อมบังเกิด
ขึ้นอย่างไม่มีประมาณ ดังนั้นเมื่อมีโอกาสได้ทำบุญสร้างวิหาร
แต่พระสงฆ์ ก็ให้รับชวนชวนพากันไปเถิด บุญนี้จะได้เกื้อหนุน
เราให้ประสบความสุขความสำเร็จไปทุกภพทุกชาติ เพราะบุญ
เท่านั้นเป็นที่พึ่งของเราในโลก

